

PETRE ALEXANDRESCU
(3 IANUARIE 1930 – 18 IULIE 2009)

La 18 iulie anul trecut s-a stins din viață profesorul Petre Alexandrescu, distins arheolog și umanist român, un om cu o viață exemplară, atât în plan profesional cât și în cel familial. O boală necruțătoare a făcut să-și petreacă ultimii ani cu precădere în locuința din București, fiind înconjurat de familie, prieteni și cărți.

Petre Alexandrescu s-a născut la Paris la 3 ianuarie 1930. Viața însă și-a legat-o de București, locul de unde provenea și familia sa. Aici și-a obținut în 1948 bacalaureatul, ajungând, în toamna aceluiași an, student la Facultatea de Istorie a Universității. Un an mai târziu, la îndemnul profesorului D. M. Pippidi, s-a transferat la Facultatea de limbi străine, secția de limbă și literatură greacă și latină, unde în 1952 a trecut cu „foarte bine” o lucrare de diplomă despre colegiile de la Tomis. Încă din anii studenției a fost primit în echipa de la Institutul de Lingvistică al Academiei Române, care se ocupa de Dicționarul și Gramatica limbii române. De altfel, primele studii publicate au privit domeniul lingvisticii.

Imediat după finalizarea studiilor universitare a fost angajat ca asistent de cercetare la Muzeul Național de Antichități, pe atunci încă cea mai prestigioasă instituție în studiul arheologiei și istoriei vechi, devenit, după 1956, Institut de Arheologie al Academiei Române. A activat în cadrul acestuia până la pensionare (2000), parcurgând toate treptele carierei de cercetător și îndeplinind, în ultimul deceniu, atribuțiile de șef al Secției de arheologie și epigrafie greco-romană. A devenit cercetător principal III în 1971, la doi ani după susținerea lucrării de doctorat despre necropola tumulară a Histriei (sub coordonarea lui Emil Condurachi), dar cariera academică și universitară și-a putut-o continua într-un mod normal abia după evenimentele din 1989. În anul 1988 intrase definitiv în dizgrația autorităților comuniste, după ce protestase public față de distrugerile de monumente, printr-o scrisoare citită la radio Europa Liberă.

În 1990 a fost ales de către colegii săi ca director al Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”. În această calitate, a reușit, până în 1999, să pună bazele unor schimbări decisive în viața instituției, atât în ceea ce privește administrația, cât și cercetarea. Astfel, urmărind modernizarea și eficientizarea tuturor compartimentelor de activitate ale institutului, a obținut un nou spațiu de cercetare și depozitare la Casa Academiei dotat cu laboratoare, săli, depozite și birouri generoase. În ceea ce privește cercetarea, pe lângă aportul la revitalizarea revistelor institutului: **Dacia N.S.**, unde a activat ca redactor-șef, și **Studii și cercetări de istorie veche și arheologie** (SCIVA), a fondat serii noi de publicații de primă mână, precum seria *Archaeologia Romanica*, în colaborare cu profesorul Helmut Kyrleis, pe atunci președinte al Institutului Arheologic German de la Berlin (DAI). În 1994 a inițiat, alături de istoricul Șerban Papacostea, revista **Il Mar Nero, revistă de arheologie și istorie** (care apare la Roma), devenită, în timp, una din cele mai apreciate reviste românești din domeniu, pe plan extern. În România a fost vicepreședinte al Comisiei Naționale de Arheologie (1997-1999) și vicepreședinte al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice (1992-1993, 1997-2000), apărând cu fermitate principiile fundamentale ale cercetării și conservării patrimoniului arheologic și arhitectural, în contextul schimbărilor sociale, economice și politice din societatea românească postcomunistă.

Activitatea sa științifică s-a bucurat de o largă apreciere în mediul academic intern și internațional, reflectată în numeroasele distincții care i-au fost oferite, printre care Premiul „Gustave Mendel”, decernat de Académie des Inscriptions et Belles-Lettres (1965) și Premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române (1966). În anul 2000, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani, colegii și elevii din țară și din străinătate i-au dedicat culegerea de articole *Civilisation grecque et cultures antiques périphériques*, apărută la editura Enciclopedică (București), sub îngrijirea lui Alexandru Avram și Mircea Babeș.

Tot după 1990 a reușit să aibă o carieră universitară normală. Începând cu 1991 a predat arheologie și religie greacă la Facultatea de Istorie a Universității din București, în calitate de profesor asociat. Din 1995 a devenit profesor titular la aceeași facultate. Dincolo de activitatea nemijlocită de mentorat asupra studenților, integrarea în învățământul universitar i-a oferit, ca director al unui institut cu o resursă umană îmbătrânită, posibilitatea recrutării unor colaboratori tineri, în toate specialitățile, meniți a prelua și dezvolta, în perspectivă, proiectele de cercetare ale institutului. Astfel, la sfârșitul mandatului său, aproape o treime din